

Öğretmenlerde ve Öğrencilerde, Yapılandırılmış Öğrenme Ortamı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öğretmenlerde ve Öğrencilerde, Yapılandırılmış Öğrenme Ortamı Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27260>

Özet

Öğretmenlerde ve Öğrencilerde, Yapılandırma Öğrenme Ortamı Ölçeği, eğitim ortamlarının yapılandırma öğrenme felsefesine ne ölçüde uygun olduğunu hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin bakış açısıyla değerlendirmek amacıyla uyarlanmış bir ölçektir. Ölçek, öğrenme çevresinin kalitesini ve boyutlarını ölçmeyi hedefler. Orijinal çalışmada, ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış, 30 madde ve 7 alt boyuttan oluşan yapıya doğrulanmıştır. Bu ölçek, eğitim araştırmacılar ve uygulayıcılar için yapılandırma yaklaşımlarının sonuçlarında ne kadar etkin uygulandığını anlamada kritik bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Yapılandırma öğrenme, Öğrenme ortamı, Ölçek uyarlama, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Eğitim psikolojisi, Faktör analizi

Yazarlar

Fer, S., Çark, ?.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, okullardaki öğrenme ortamının algılanan niteliklerini ve bu ortamın yapılandırma eğitim ilkelerine ne kadar uyduğunu sistematik olarak ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda, ölçek iki farklı formda (öğretmen ve öğrenci) kullanılarak, aynı ortamın farklı paydaşlar tarafından nasıl deneyimlendiği kararlaştırılabilir olarak analiz edilebilir.

Ölçek, eğitim bilimleri alanında yapılan araştırmalara katkı sağlamak, öğrenme ortamlarının geliştirilmesi gereken yönlerini belirlemek ve dolayısıyla öğretim süreçlerinin kalitesini artırmak için tasarlanmıştır. Özellikle **yapılandırma öğrenme ortamı** bileşenlerinin değerlendirilmesi, pedagojik müdahalelerin etkinliğini ölçmede önemli bir rol oynamaktadır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Bu ölçek, eğitim psikolojisi ve pedagojide merkezi bir rol oynayan **yapılandırma öğrenme ortamı** çok boyutlu yapıya ölçmektedir. Yapılandırma, bilginin pasif alması yerine öğrenen tarafından aktif olarak inşa edildiği ilkesine dayanır. Ölçek, bu ortamın öğrencilerin ve öğretmenlerin gözünden algılanan niteliklerini yansıtacak toplam 7 alt boyuttan oluşmaktadır.

Ölçek, 30 maddeden oluşmakta olup, her bir alt boyut, öğrenci özerkliği, işbirliği, gerçek dünya bağlamı ve eleştirel düşünme gibi yapılandırma prensipleri yansıtan spesifik öğrenme ortamı özelliklerini değerlendirmektedir. Bu çok boyutlu yapı sayesinde, araştırmacılar ortamın hangi

yönlerinin daha güçlü veya zayıf olduğunu detaylıca saptayabilirler.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması, yapısal uygunluğunu ve kavramsal bütünlüğünü kanıtlamak amacıyla **yapı geçerliliği** çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar kapsamında, ölçeğin maddelerinin teorik olarak ölçmesi beklenen alt boyutlarla ne derece uyumlu olduğunu belirlemek için istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

Yapı geçerliliğini saptamak için temel olarak **faktör analizi** uygulanmıştır. Bu analiz, 30 maddenin 7 alt boyuta ayrıldığı ve bu alt boyutların kuramsal yapıyı desteklediğini göstermiştir. Faktör yüklerinin incelenmesi, maddelerin ilgili oldukları faktör altında yeterli düzeyde toplandığını ve ölçeğin yapılandırılabilir öğrenme ortamı konseptini başarıyla bir şekilde ölçtüğünü doğrulamıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri hem iç tutarlılık hem de dış tutarlılık açısından kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. İç tutarlılık güvenilirliği, ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir ve **Alpha katsayısı** ile raporlanmıştır.

İç Tutarlılık (Cronbach Alpha): Ölçeğin bütününe iç tutarlılık güvenilirliği öğretmen puanlarında oldukça yüksek bir değer olan 0.95 olarak, öğrenci puanlarında ise yine güçlü bir tutarlılık gösteren 0.91 olarak saptanmıştır. Bu yüksek değerler, ölçeğin farklı formların içsel olarak son derece tutarlı olduğunu göstermektedir.

Madde-Toplam Korelasyonu: Faktör maddelerinin iç tutarlılık güvenilirliği, madde-toplam korelasyonları aracılığıyla detaylandırılmıştır. Öğretmen ölçeğinde bu değerler 0.44 ile 0.78 arasında, öğrenci formunda ise 0.36 ile 0.63 arasında değişmektedir. Bu korelasyon aralıkları, maddelerin genel ölçek puanına anlamlı katkı sağladığını işaret etmektedir.

Dış Tutarlılık (Test-Tekrar Test): Dış tutarlılık güvenilirliği için öğretmen formunda test-tekrar test tekniği uygulanmıştır. Elde edilen **Pearson korelasyon** değerleri 0.56 ile 0.95 arasında değişmektedir. Bu sonuçlar, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verme yeteneğine sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal doğrulaması için uygulanan **faktör analizi**, uyarlama çalışmasının temel geçerlik adımıdır. Bu analiz, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örneklemede de korunduğunu ve maddelerin beklenen alt boyutlar altında gruplandırıldığını göstermiştir.

Faktör analizi sonucunda, 30 maddenin 7 temel alt boyutu temsil ettiği belirlenmiştir. Bu alt boyutlar, yapılandırıcı öğrenme ortamının çok yönlü doğasını istatistiksel olarak desteklemektedir. Analiz bulguları, ölçeğin teorik yapısının güçlü olduğunu ve amaca uygun bir şekilde kullanılabileceğini teyit etmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: 30 madde ve 7 alt boyuttan oluşan, öz bildirim ölçeği.

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler ve Öğrenciler

Age Group: Eğitim seviyesine bağlı olarak değişmekle birlikte, yapılandırıcı öğrenme ortamının algılanabileceği yaşı grupları. (Genellikle ortaokul ve lise öğrencileri ile tüm seviyelerdeki öğretmenler)

Population Details: Ölçek, eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler ve bu kurumlarda öğrenim gören öğrenciler üzerinde kullanıma uygundur.

Test Methodology: 5'li **Likert** tipi derecelendirme (1= Hiç - 5= Tamamen).

Ölçeğin orijinal dökümanı (DOC formatında) aşağıdaki adresten indirilebilir: [ogretmenlerde-ve-ogrencilerde-yapilandirmaci-ogrenme-ortami-olcegi-toad.doc](#)

Anahtar Kelimeler

Eğitimde değerlendirme, Yapı geçerliliği, Cronbach Alpha, Test-tekrar test, Pedagoji, Öğrenci algısı, Öğretmen algısı

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar Seval FER için iletişim e-postası: sevaler99@hotmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışması 2006 yılında yayınlanmıştır.

Özinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Seval FER ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullanım ve telif hakları konusunda yazarın izni gereklidir.

Kaynaklar

Fer, S., & Çark, ?. (2006). Öğretmenlerde ve öğrencilerde, yapılandırılabilir öğrenme ortamı ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması nedir. *Yeditepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 1-26.

Öğretmenlerde ve Öğrencilerde, Yapılandırılabilir Öğrenme Ortamı Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ölçek toplam 30 maddeden ve 7 alt boyuttan oluşmaktadır. Tam maddeler için yukarıda belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazara başvurulması gerekmektedir.